

**Nodibinājuma „Latvijas Dabas fonds”
Reģistrācijas Nr. 40008019379**

Iepriekšējā (2017.) gada darbības pārskats un turpmākās darbības plāns

I. Vispārīgā daļa

1. Organizācijas darbības mērķis	
Veicināt dabas daudzveidības saglabāšanu Latvijā	
2. Organizācijas darbības jomas, kurās tā veic vai plāno veikt sabiedriskā labuma darbību	
labdarība cilvēktiesību un indivīda tiesību aizsardzība <u>x pilsoniskās sabiedrības attīstība</u> veselības veicināšana slimību profilakse palīdzības sniegšana katastrofu gadījumos un ārkārtas situācijās	<u>x izglītības atbalstīšana</u> <u>x zinātnes atbalstīšana</u> <u>x vides aizsardzība</u> trūcīgo un sociāli mazaizsargāto personu grupu sociālās labklājības celšana kultūras atbalstīšana sporta atbalstīšana cita (norādīt) _____
3. Sabiedrības daļa (turpmāk – mērķa grupa), uz kuru vērsta organizācijas sabiedriskā labuma darbība	
<u>x 15–25 gadus veci jaunieši</u> <u>x bērni</u> <u>x cita</u> Zemju īpašnieki īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, zemnieki, lēmumu pieņēmēji, jaunieši, bērni, dabas vērotāji un jebkurš Latvijas iedzīvotājs, kam rūp dabas saglabāšana.	
4. Informācijas saņemšanai:	
juridiskā adrese: Vīlandes iela 3-7, Rīga, LV-1010 kontaktadrese: Vīlandes iela 3-7, Rīga, LV-1010 tālruņa numurs: 67830999 e-pasta adrese: ldf@ldf.lv mājaslapa: www.ldf.lv	

II. 2017. gada darbības pārskats

5. Mērķa grupām adresētie organizācijas projekti, pasākumi un citas aktivitātes kalendāra gadā

LDF pārstāvji aktīvi darbojās septiņās konsultatīvajās padomēs un vairāku projektu uzraudzības grupās. Tika veicināta arī aktīva sadarbība nevalstisko organizāciju starpā gan izstrādājot vienotu pozīciju politikas plānošanas dokumentu un normatīvo aktu komentēšanā, gan arī rosinot domu apmaiņu par aktuāliem dabas aizsardzības jautājumiem, tostarp iesakot Vides konsultatīvās padomes sēdēs izskatāmos jautājumus.

LDF kā biedrs aktīvi piedalījās Latvijas Pilsoniskās alianses, NVO un Ministru kabineta memoranda darbā. LDF ir aktīvs biedrs Eiropas Savienības NVO tīklos – Eiropas Vides birojā (EEB), un Centrālās un Austrumeiropas NVO tīklā dabas daudzveidības saglabāšanai (CEE WEB).

Lai nodrošinātu vides interešu pārstāvību, LDF piedalījās sabiedriskajā konsultācijā par Kopējo lauksaimniecības politiku (KLP) pēc 2020. gada, sagatavojot un iesniedzot savu pozīciju, kā arī aicināja konsultācijā iesaistīties Latvijas iedzīvotājus. Kopā ar vairāk kā 130 Eiropas nevalstiskajām organizācijām LDF nosūtīja atklātu vēstuli par KLP nākotni un piedalījās VKP atzinuma sagatavošanā par Latvijas nacionālo pozīciju par KLP pēc 2020. gada.

LDF darbojās Eiropas Vides biroja (EEB) Bioloģiskās daudzveidības un Lauksaimniecības darba grupās, tostarp iesaistījās EEB koordinētajā publiskajās kampaņās par Rīcības plānu ES dabas aizsardzības direktīvu labākai ieviešanai, par glifosāta aizliegšanu ES, un kampaņā “Living Land”.

Īstenojām 15 sabiedriskā labuma projektus, no kuriem daļu pabeidzām, bet citi turpinās arī 2018. gadā. Būtiskākie projekti un tajos īstenotie darbi uzskaitīti zemāk.

1. Projektā “Latvijas Dabas fonda kapacitātes stiprināšana līdzdalībai lēmumu pieņemšanā un sabiedrības informēšanā” tika pilnveidota LDF veikspēja ārējā komunikācijā ar plašu sabiedrību, celta organizācijas kapacitāte darbībai mežu aizsardzības un lauku politikas jomā, kā arī uzlabota LDF sadarbība ar Lietuvas un Igaunijas dabas aizsardzības NVO. Projekta ietvaros tika turpināta normatīvo aktu sagatavošanas un ievērošanas uzraudzība dabas aizsardzības jomā.
2. Turpinājām īstenot LIFE+ projektu „Lielā dumpja biotopa atjaunošana divos piekrastes ezeros Latvijā (COASTLAKE)”, kura mērķis ir uzlabot lielā dumpja aizsardzības statusu Latvijā un Eiropas Savienībā. 2017. gadā pabeidzām lielāko daļu lielā dumpja ligzdošanas biotopa atjaunošanas darbu Papes ezerā. Nodrošinājām video tiešraidi no lielā dumpja ligzdas, kā arī aprīkojām ar raidītājiem sešus lielā dumpja īpatņus. Izdevām un demonstrējām sabiedrībai filmu "Viens dumpis. Divi ezeri".
3. Turpinājās darbs projektos „Hydroplan: Ķemeru nacionālā parka hidroloģiskā režīma atjaunošana”, „Alternatīvas biomasas izmantošanas iespējas zālāju bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu uzturēšanai (Grasservice)”, kuru ietvaros tika atjaunotas dzīvotnes un dabai nozīmīgas teritorijas.
4. Projektā “Mazā ērgļa aizsardzības nodrošināšana Latvijā (LIFE AQPOM)” 2017. gadā tika atrastas vairāk nekā 100 mazā ērgļa ligzdas, kurām tiks ierosināts piemērot aizsardzību izveidojot mikroliegumus.
5. Uzsākām projektu “GrassLIFE: Zālāju atjaunošana un to dažādas izmantošanas veicināšana” un “Lauku sētas ekspozīcijas izveide Nacionālajā botāniskajā dārzā” īstenošanu.
6. Gaidot Latvijas simtgadi īstenojām projektu “Dabas daudzveidība Latvijas ainavās.

Ainavas runā!”. Projekta mērķis ir stiprināt Latvijas iedzīvotāju saikni ar dabu, sasaistot izpratni par ainavas kultūrvēsturiskajām vērtībām ar dabas daudzveidības aizsardzību un mūsdienīgu redzējumu par ekonomisko attīstību, ekosistēmu pakalpojumiem un zaļo infrastruktūru. Projekta ietvaros tika izcelta dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, kas ļauj cilvēkos pamodināt apzināšanos par sevi un savu senču saistību ar Latvijas zemi un ainavu. Lai vērstu uzmanību uz Latvijas simtgades laikā Latvijas ainavā notikušām izmaiņām, projekta mājas lapā www.ainavasruna.lv izveidota pagājušā gadsimta sākuma un mūsdienu Latvijas lauku ainavu fotogrāfiju digitāla izstāde.

7. Turpinājām attīstīt portālu Dabasdati.lv, īstenojot projektu “Sabiedriskās pētniecības attīstīšana uz dabas novērojumu platformas Dabasdati.lv bāzes”, kā arī turpinājām tiešraides internetā no reto un aizsargājamo sugu putnu ligzdām.
8. Turpinājām atjaunot Eiropas Savienības nozīmes zālāju biotopus dabas liegumā “Lielupes palienes pļavas” – 5 ha platībā veicām pirmreizējo pļauju, 6 ha platībā izcirtām krūmus un kokus un 3 ha platībā veicām izcirsto krūmu sakņu frēzēšanu.

6. Organizācijas darbības rezultāti vai sasniegumi kalendāra gadā attiecībā uz mērķa grupu un attiecīgajā jomā

LDF aktīvi piedalījās normatīvo aktu, kas skar vides un dabas aizsardzības jautājumus, izstrādē un saskaņošanā:

1) LDF sniedza atzinumus par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sagatavotajiem 12 normatīvo aktu projektiem (8 īpaši aizsargājamo dabas teritoriju individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi u.c. normatīvi dabas aizsardzības jomā), kā arī par Satiksmes ministrijas sagatavoto Ministru kabineta (MK) noteikumu projektu par Jūrmalas ostas robežu noteikšanu un par Zemkopības ministrijas (ZM) sagatavotajiem grozījumiem MK noteikumos par koku ciršanu mežā un MK noteikumos par tiešo maksājumu piešķiršanas kārtību lauksaimniekiem. LDF pārstāvji piedalījās starpinstītūciju sanāksmēs, kas notika šo noteikumu projektu saskaņošanas ietvaros, kā arī šo noteikumu projektu elektroniskajā saskaņošanā.

2) LDF piedalījās arī Vides konsultatīvās padomes (VKP) 4 atzinumu sagatavošanā par VARAM un ZM izstrādātajiem normatīvu projektiem un pārstāvēja VKP viedokli projektu saskaņošanas sanāksmēs, kā arī Ministru kabineta komitejas, MK un Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas sēdēs.

3) LDF sadarbībā ar citām NVO piedalījās kampaņā “100 kailcirtes Latvijas simtgadei”, lai apturētu ZM sagatavoto grozījumu apstiprināšanu MK noteikumos par koku ciršanu mežā.

4) LDF darbojās Lauku attīstības programmas 2014.-2020. Uzraudzības komitejā.

5) LDF piedalījās sabiedriskajā konsultācijā par Kopējo lauksaimniecības politiku (KLP) pēc 2020. gada, sagatavojot un iesniedzot savu pozīciju, kā arī aicināja konsultācijā iesaistīties Latvijas iedzīvotājus. Kopā ar vairāk kā 130 Eiropas nevalstiskajām organizācijām LDF nosūtīja atklātu vēstuli par KLP nākotni un piedalījās VKP atzinuma sagatavošanā par Latvijas nacionālo pozīciju par KLP pēc 2020. gada.

6) LDF darbojās Eiropas Vides biroja (EEB) Bioloģiskās daudzveidības un Lauksaimniecības darba grupās, tostarp iesaistījās EEB koordinētajā publiskajā kampaņā par Rīcības plānu ES dabas aizsardzības direktīvu labākai ieviešanai, par glifosāta aizliegšanu ES, un kampaņā “Living Land”.

2017. gadā portāla Dabasdati.lv unikālo apmeklētāju skaits vidēji sasniedza 27 000 mēnesī (lielākais apmeklētāju skaits bija maijā – 55 000), portālā reģistrējās 942 jauni lietotāji un tika pievienoti 174 656 augu, dzīvnieku un citu savvaļas sugu novērojumi.

LDF nodrošinātās tiešraides no aizsargājamo sugu putnu ligzdām 2017. gadā guva rekordlielu skatījumu skaitu – LDF YouTube kanālā tām bija vairāk nekā 8,5 miljoni

skatījumu. Sešas tiešraides ligzdas – ūpi, melnais stārķis, zivjērglis, vistu vanags, lielais dumpis un jūras ērglis piesaistīja skatītājus no visas pasaules – Latvijas, Krievijas, Polijas, Vācijas, Somijas, Igaunijas, Taivānas un citām zemēm – kopumā vairāk nekā 100 valstīm.

Turpinājām sabiedrības informēšanu par dažādiem vides un dabas aizsardzības jautājumiem, rīkojām izstādes, talkas, seminārus, sniedzām intervijas radio, TV un drukātajiem medijiem, publicējām informāciju un rakstus.

Sarīkojām trīs ainavu kopšanas talkas rādot kā rūpēties par dabas daudzveidības saglabāšanu.

Risinājām dažādus iedzīvotāju rosinātus jautājumus, veicot saraksti ar valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī konsultējot iedzīvotājus vides aizsardzības un dabas vērtību apsaimniekošanas jautājumos (par videi draudzīgākas meliorācijas risinājumiem, bioloģiski vērtīgo zālāju saglabāšanu u.c.).

Turpinājām zivjērgļu un jūras ērgļu pētījumus – viens zivjērglis tika aprīkots ar GPS/GSM sistēmas raidītāju. Veicām analīzes trīs bojā gājušu jūras ērgļu nāves iemeslu noskaidrošanai.

7. Organizācijas dibinātāji/biedri un citas personas

dibinātāju skaits: 59

dalībnieku skaits: 49

sabiedriskā labuma guvēju skaits: >1 000 000

8. Kalendāra gadā saņemto ziedojumu izlietojums

Kalendāra gadā saņemto ziedojumu kopsumma 30 927 *euro*.

Kalendāra gadā izlietoto ziedojumu kopsumma 16 913 *euro*, tai skaitā:

- sabiedriskā labuma darbībai 16 774 *euro* (t.sk. no vispārējiem ziedojumiem 557 *euro*, no mērķziedojumiem – 16 217 *euro*);
- kalendāra gada administratīvie izdevumi no kalendāra gadā izlietoto vispārējo ziedojumu kopsummas 139 *euro*.

9. Organizācijas darbību veicinošie faktori

Iespēja piedalīties lēmumu pieņemšanas procesos, t.sk. konsultatīvajās padomēs.

Aktīva sadarbība ar citām vides aizsardzības NVO Latvijā un Eiropā.

Biedra organizācijas statuss vairākos nacionālos un starptautiskos tīklos.

Izstrādāts organizācijas gada darba plāns un 3 gadu darbības stratēģija.

Sabiedrības morāls un finansiāls atbalsts dabas aizsardzībai.

10. Organizācijas darbību kavējošie faktori

Dabas aizsardzība nav starp galvenajām Latvijas valsts prioritātēm un līdz ar to lēmumu pieņemšanā dabas daudzveidības saglabāšana ne vienmēr tiek respektēta, kā arī tās nodrošināšanai ir nepietiekošs finansējums.

Masu medijos bieži tiek izplatīta vienpusēja un tendencioza informācija par vides problēmām bez plašāka skatījuma no ilgtspējīgas attīstības viedokļa. Tiek uzturēts mīts par Latviju kā vienu no zaļākajām valstīm pasaulē, kas novērš sabiedrības uzmanību no nepieciešamības nopietni risināt vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības izaicinājumus un katram sabiedrības loceklim izprast un uzņemties personīgu atbildību par savu ietekmi uz vidi.

Ideālu trūkums valstī veicina vērtību nivelēšanu sabiedrībā, kas, savukārt, ietekmē gan pašu lēmumu pieņemšanas procesu, gan iedzīvotāju ikdienas izvēles. Vērtību sistēmā dominējot ekonomiskās labklājības celšanai, bieži vien tiek aizmirsta nepieciešamība rūpēties par dabas saglabāšanu un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanu.

Demokrātiskās pieredzes un izpratnes par sabiedrisko organizāciju lomu pilsoniskās sabiedrības veidošanā trūkums rezultējas sabiedrības pasivitātē un indivīdu neticībā ar savu personisko rīcību spēt ietekmēt procesus valstī.

III. Turpmākās darbības plāns 2018. gadam

11. Organizācijas plānotā darbība nākamajā kalendāra gadā

Ilgtermiņa projekti, pasākumi un citas aktivitātes

- iesāktie

1. Latvijas Dabas fonda speciālisti veicinās dabas aizsardzības interešu integrāciju valsts institūciju izstrādātajos normatīvajos aktos un politikas plānošanas dokumentos, īpaši mežu un lauku nozarēs.
2. Sadarbojoties ar citām nevalstiskajām organizācijām, veicināsim sabiedrības informētību un iesaistīšanos lēmumu pieņemšanās procesos, kā arī turpināsim atbalstīt vietējo iedzīvotāju iniciatīvas dabas aizsardzības jomā, risinot iedzīvotāju rosinātās problēmas un konsultējot dabas vērtību saglabāšanas un ilgtspējīgas attīstības jautājumos.
3. LDF sadarbībā ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību turpinās uzturēt un attīstīt dabas novērojumu portālu Dabasdati, paplašinot to lietotāju skaitu un piedāvātās līdzdarbošanās iespējas. Tiks nodrošinātas tiešraides no aizsargājamo putnu ligzdām. Plānojam izvietot deviņas šādas kameras.
4. Veiksīm pļavu apsaimniekošanu dabas liegumā „Lielupes palienes pļavas”, kā arī citās aizsargājamajās teritorijās, veicinot sabiedrības izpratni par dabas vērtību saglabāšanu.
5. Pabeigsīm projektus „Lielā dumpja biotopa atjaunošana divos piekrastes ezeros Latvijā (COASTLAKE)”, „Lauku sētas ekspozīcijas izveide Nacionālajā botāniskajā dārzā”, „Dabas lieguma „Lielupes palienes pļavas” zālāju botāniskās un ornitoloģiskās vērtības uzlabošana un to apsaimniekošanas iespēju pilnveidošana” un „Latvijas Dabas fonda kapacitātes stiprināšana līdzdalībai lēmumu pieņemšanā un sabiedrības informēšanā” īstenošana.
6. Turpināsim darbu projektos LIFE AQPOM un GrassLIFE.
7. Turpināsim reto un aizsargājamo putnu sugu pētījumus, sekojot ar raidītājiem aprīkotajiem putniem un veicot analīzes mirušo putnu nāves iemesla noskaidrošanai.

- plānotie

1. 2018. gadā sāksīm īstenot projektus “Klimata atbildīga lauksaimniecība Latvijā” (LIFE CRAFT), “Dodies ainavās!”, “Dabas aizsardzības interešu aizstāvība”.
2. Esam iesnieguši projekta “Vides apziņas celšana par dzidrūdēns ezeriem un to videi draudzīgu apsaimniekošanu Latgalē” pieteikumu, kura ietvaros plānojam veidot izstādi par Latgales ainavām ap Sauleskalnu, kā arī informēt vietējos iedzīvotājus par dabas daudzveidības saglabāšanu.
3. Plānojam pārstrādāt un atkārtoti iesniegt projekta “Nature is LIFE: Strategic communication based on core values of Natura 2000” pieteikumu.

Īstermiņa projekti, pasākumi un citas aktivitātes

- iesāktie

1. Projektā „Izglītība” veicināsim sabiedrības informētību par dabas aizsardzību.

- plānotie

1. 2018. gadā īpašu vērību veltīsim dižkokam kā “gada dzīvotnei” un popularizēsim ainaviski vērtīgu un bioloģiski daudzveidīgu koku saglabāšanu Latvijas ainavā.
2. Apsekosīm jaunas aizsargājamo sugu un dzīvotņu atradnes un veicināsim to aizsardzību.

Ģirts Strazdiņš

(organizācijas vadītāja paraksts)

2018. gada 23. martā

(vārds un uzvārds)